

Maanpuolustuskorkeakoulu, Strategian laitos
Julkaisusarja 3, Strategian asiantietoa, No 6, 2007
ISSN 1236-4975

RAYMOND ARON

Tommi Koivula

Raymond Claude Ferdinand Aron (1905-1983) kuuluu 1900-luvun keskeisiin poliittisiin ajattelijoihin ja strategian tutkijoihin. Aronin mittava elämäntyö ulottuu laajalti niin filosofian, sosiologian, taloustieteen kuin politiikan ja strategian tutkimuksenkin alueelle. Tämän lisäksi monipuolisesti lahjakas Aron toimi elämänsä aikana myös lehtimiehenä ja yhteiskunnallisena kirjoittajana.

Aron syntyi juutalaisen lakimiehen pojaksi, joka opiskeli aikansa parhaissa ranskalaisissa korkeakouluissa ja laajalti myös Saksassa ennen Hitlerin valtaannousua. Hänen tuttavapiirissään kasvoi ajan ranskalaisen älymystön terävin kärki, kuten Jean-Paul Sartre, Simone de Beauvoir ja Claude Lévi-Strauss, mutta hän sai innoituksensa ennen kaikkea Max Weberin ajattelusta. Kokemukset fasismien ja stalinismin noususta Euroopassa 1930-luvulla jättivät Aroniin lähtemättömän jäljen; koko hänen myöhemmälle kirjalliselle tuotannolleen on leimallista kriittinen suhtautuminen kaikenlaisiin totalitaristisiin ideologioihin ja tätä kautta muodostunut liberaali arvomaailma. Nämä piirteet saattoivat hänet loppuelämäkseen aikansa ranskalaisen älymystön epäsuosioon.

Strategian tutkimuksen kannalta Aronin keskeinen kontribuutio oli hänen pyrkimyksensä soveltaa Carl von Clausewitzin ajattelua ydinaseiden aikakaudelle. Clausewitzin tavoin Aron vältti täsmällisten strategisten oppien tai suuntalinjoja muotoilemista. Kuitenkin hänen tapansa ymmärtää nykyaikaisen strategian luonnetta on tarjonnut perustan joukolle myöhempiä konkreettisia sovellutuksia, mm. maanmiehensä kenraali André Beaufren teorioille.

Hänen lähtökohtansa oli, että politiikka ja sotilasstrategia ovat erottamattomassa vuorovaikutuksessa, joten niitä tuli tutkia yhtenä kokonaisuutena. Hän katsoikin Clausewitzin hengessä kansainvälisten suhteiden tapahtuvan leimallisesti ”sodan varjossa”, jolloin päätöksenteolle on ominaista sodan ja rauhan vaihtoehtojen jatkuva punnitseminen eri tilanteissa. Poliittisten päättäjien harkintakyky, vastuullisuus ja moraalisuus nousevat Aronin mukaan esille juuri siinä, että heidän tulisi kyetä asettamaan sellaisia poliittisia päämääriä, jotka ovat ydinaseiden aikakaudella moninkertaistuneisiin riskeihin nähden suhteellisia ja mielekkäitä.

Vaikka Aronia voitaisiin näiden korostusten nojalla luonnehtia klassisen poliittisen realismin edustajaksi, hänen näkemyksensä kansainvälisen politiikan moni-ilmeisyydestä ja tieteellisen teoretisoinnin rajoittuneisuudesta erottavat hänet monista

poliittisen realismin klassikoista kuten Hans Morgenthausta tai Kenneth Waltzista. Aronin mukaan vallan tavoittelu ei yksin selitä valtioiden toimintaa; itse asiassa hänen mukaansa kansainvälisten suhteiden perimmäistä logiikkaa ei ole mahdollista tieteellisen tutkimuksen avulla tyhjentävästi selittää. Parasta, mitä strategian analyttikko saattoi Aronin mukaan tehdä, on pyrkiä ymmärtämään toimijoiden käyttäytymistä saatavilla olevan aineiston avulla, mm. rakentamalla oivaltavaa näkemystä historian tutkimuksen kautta. Hänen ajattelustaan löytyy yhtymäkohtia mm. Hedley Bullin ja ns. englantilaisen koulukunnan painotuksiin, koska Aron katsoi kansainvälisen järjestelmän omaavaan anarkisuudesta huolimatta yhteisöllisiä piirteitä, jotka säätelevät valtioiden vuorovaikutusta.

Aronin katsotaan yhdessä Bernard Brodien kanssa olleen myös varhaisimpia ydinaseiden poliittisen merkityksen teoretisoijia. Hän korosti, että sotilaallinen voima voi olla rationaalisen poliittisen toiminnan väline myös ydinaseiden aikakaudella. Tämä edellytti kuitenkin poliittiseen harkintaan perustuvaa mahdollisuutta voiman joustavaan käyttöön. Hän päätyikin kyseenalaistamaan aikansa ydinpelotekeskustelun mielekkyyttä, mm. presidentti Charles de Gaullen toimeenpanemaa Ranskan itsenäistä ydinaseprojektia, koska hänen mukaansa ydinpelotetta koskevilla teorioilla ja malleilla oli vaarallinen taipumus perustua poliittisen harkinnan syrjäyttäviin mekanistisiin taustaolettamuksiin.

Raymond Aronin aikanaan kritisoitu, mutta historian valossa arvoon noussut näkemys on monella tapaa muokannut nykyistä ymmärrystämme strategiasta. Hän on merkittävässä määrin välittänyt ajatusta, että strategia on myös ydinaseiden aikakaudella erottamaton osa politiikkaa ja valtiotaitoa. Voiman rationaalinen käyttö kuitenkin edellyttää päätöksentekijöiltä viisautta ja harkintaa.

Kirjallisuutta:

Raymond Aron, *Paix et Guerre entre les nations* (Paris, Calmann-Lévy, 1962), Englanninkielinen käännös *Peace and War: A Theory of International Relations*, Weidenfeld and Nicholson, London, 1966.

Aronille omistettu teemanumero: *International Studies Quarterly* Vol. 29, No. 1, March, 1985.

Aronia laajasti käsittelevä: *Perspectives on Political Science*, Vol. 35, No. 2, Spring 2006.